

הסליחות

סליחות הן תפלות ופיוטים לכפרת החטא, ונקראות סליחות מפני שרוב מליצותיהן בנויות על בקשה לפני ה' שיסלח לנו על עוונותינו, נוהגים לומר סליחות בימי שני וחמישי – והן התפילות רחום וחנון, ואף בתענית צבור אומרים סליחות/ הכינוי "סליחות" מכון לסליחות הנאמרות שבוע לפני ר"ה (אצל אשכנזים) ומר"ח אלול (אצל הספרדים) באשמורת הבוקר. אין אומרים סליחות בפחות מעשרה אנשים, מפני שעיקר הסליחות הן י"ג מידות שאין לומר אותן פחות מעשרה. נביא תוכנו של אחד הפיוטים שבסליחות.

איך נפתח פה לפניך דר מתוהים. באלו פנים נשפוך שיחים. געלנו נתיבותיך הישרים והגבוהים. דבקנו בתועבות ובמעשים זנוחים. הלכנו אחרי משאות שוא ומדוחים. והקשינו עורף והעזנו מצחים. זעמת בשלנו בית משכנות מבטחים. קרב ופס ריח גיחותים. טורדו וטלטלו פהנים משוחים. יודעי ערך עולות וזבחים. פמה יסרתנו על ידי צירים ושלוחים. ל' א הקשבנו לשמוע למוכתיים. מאז ועד עתה אנחנו נדחים. נהרגים ונשחטים ונטבחים. שורדנו מתי מעט בין קוצים פסוחים. עינינו פלות בלי מצוא רוחים. פורכי עמך אשר לבל שוחחים. אפר וערב למה מצליחים. קמים למולך נאצות שוחחים. רוצים במה אתם בוטחים. שוכן עד וקדוש צפה בעלבון אנוחים. תמוכים עליך ובך מותאחים. בנראות ומינך נושעה לנצחים. פי על רחמיך הרבים אנו בטוחים:

הסבר מילולי:

דר מתוהים – כנוי לקב"ה הדר בשמים המתוהים כאהל

נשפך שיחים – נתפלל

געלנו – מאסנו, זנוחים – מאוסים.

משאות – נביאות

בית משכנות – בית המקדש

פס – פסק

צירים ושלוחים – נביאי ה'

קוצים כסוחים – רשעים

פורכי עמך – המעבידים עמך בפרך

נאצות – מחרפים

צפה – הבט

מותאחים – מתאחדים

שאלות סיכום מתוכן הפיוט "איך נפתח פה לפניך"

לשון הפיוט:

1. מהו הכינוי הניתן בפיוט:

- א. לתפלה _____
- ב. דרכי ה' _____
- ג. קרבנות _____
- ד. נביאים _____
- ה. עם ישראל בגלות _____
- ו. הגויים _____

2. א. כהנים משוחים בשמן הקדש – מה היה תפקידם? (בלשון הפיוט) _____
- ב. מאסנו בנתיבות ה' ובמה דבקנו? _____
- ג. לא הקשבנו לשמוע למוכיחים ואחרי מי הלכנו? _____

תוכן הפיוט:

1. מהי הפתיחה לפיוט? _____
2. על אילו מידות רעות אנו מתוודים בפיוט זה? _____
3. תארי את הרעה שהבאנו עקב חטאנו: _____
- א. על הפרט _____
 - ב. על הכלל _____
 - ג. על הגוף _____
 - ד. על הנפש _____
4. מי הם המצליחים ומה מקור הצלחתם? _____
5. במי בוטחים בני"י? ועל מה סומכים? _____
6. כתבי במילים שלך את עיקר תוכנו של הפיוט
